

Obsah

Předmluva	V
Seznam použitých zkratk	XV

ČÁST PRVNÍ. Stručná historie družstevnictví

Kapitola I. Počátky družstevnictví v českých zemích	3
1. Družstevnictví za Rakousko-Uherska	3
2. Družstevnictví za Československé republiky 1918–1945	4
Kapitola II. Vývoj po roce 1945	5
1. Vývoj v letech 1945–1989	5
2. Vývoj po roce 1989	6

ČÁST DRUHÁ. Úvodní výklady

Kapitola III. K právní úpravě družstva	13
1. Ke koncepci právní úpravy	13
2. Platné právní předpisy na úseku družstevnictví	13
Kapitola IV. Pojetí a principy družstva	14
1. Výchozí ideové principy družstevnictví	14
2. Družstevní desatero	15
3. Rozdíly mezi obchodní společností a družstvem	15
4. Vymezení pojmu „družstvo“	16
5. Druhy družstev	17
6. Právní subjektivita družstva	19
Kapitola V. Organizace českého družstevnictví	20
1. Právní rámec úpravy	20
2. Jednotlivé družstevní organizace	20
3. Možné způsoby organizace českého družstevnictví de lege ferenda	21
Kapitola VI. Předmět podnikání a činnosti družstva	22
1. Pojem podnikání	22
2. Podnikatelské oprávnění	22
3. Podnikání na základě živnostenského oprávnění	23
4. Podnikání na základě zvláštního podnikatelského oprávnění	24
5. Podnikání prostřednictvím fyzických osob	24
6. Předmět činnosti družstva	24
7. Rozhodování o předmětu podnikání nebo činnosti	24
8. Pokračování v živnosti při přeměně družstva	25

Kapitola VII. Obchodní firma	25
1. Pojem obchodní firmy	25
1.1. Zásada individualizační	26
1.2. Zásada pravdivosti a nezaměnitelnosti	26
1.3. Zásada výlučnosti	27
1.4. Zásada jasnosti a určitosti	27
2. Druhy obchodní firmy	27
3. Obchodní firma družstevních záložen	28
4. Obchodní firma pojišťoven v právní formě družstva	29
5. Přechod obchodní firmy	29
6. Převod obchodní firmy	29
7. Změna obchodní firmy	29
8. Ochrana obchodní firmy	29
Kapitola VIII. Identifikační znaky družstva	30
1. K pojmu „identifikační znaky“	30
2. Sídlo družstva	31
3. Identifikační číslo	32
4. Daňové identifikační číslo	32
Kapitola IX. Jednání družstva	32
1. Úvodní výklady	32
2. Jednání osobní	33
3. Zákonné zastoupení	33
4. Zastoupení smluvní	34
5. Prokura	35
6. Obchodní listiny	37
Kapitola X. Obchodní rejstřík	37
1. Pojem a význam	37
2. Povaha zápisu do obchodního rejstříku	38
3. Publicita rejstříkových zápisů	38
3.1. Negativní princip materiální publicity	39
3.2. Pozitivní princip materiální publicity	39
3.3. Formální publicita	41
4. Organizační rámec obchodního rejstříku	41
5. Rejstříkové soudy	43
6. Rejstříkové řízení	44
7. Účastníci řízení	45
8. Řízení ex officio	46
9. Provedení zápisu	46
10. Účastenství státního zastupitelství	47
11. Zveřejnění údajů a listin	47

ČÁST TŘETÍ. Majetkové a členské otázky

Kapitola XI. Majetkové otázky	51
1. Obchodní majetek	51
2. Obchodní jmění	51
3. Čistý obchodní majetek	52

4. Vlastní kapitál	52
5. Základní kapitál	52
6. Zapisovaný základní kapitál	53
7. Nedělitelný fond	54
8. Obligatorní fondy družstevních záložen	54
Kapitola XII. Uhrazovací povinnost	55
1. Úvod	55
2. Obecná úprava uhrazovací povinnosti	55
3. Zvláštní úprava uhrazovací povinnosti	57
Kapitola XIII. Členské vklady	59
1. Pojem členského vkladu	59
2. Další majetková účast	60
3. Předmět vkladu	61
4. Závazek a splácení vkladu	62
5. Správa vkladů	62
6. Vznik vlastnického (nebo jiného) práva družstva k vkladu	63
7. K tzv. kapitalizaci pohledávek	63
8. Členský podíl	64
Kapitola XIV. Vypořádací podíl	64
1. Pojem vypořádacího podílu	64
2. Nárok na vypořádací podíl	65
3. Výpočet a splatnost vypořádacího podílu	65
4. Sporné otázky	66
5. Způsob úhrady vypořádacího podílu	67
6. Vypořádací podíl a společné jmění manželů	68
7. Vypořádání bývalých manželů – společných členů v bytovém družstvu	69
8. Vypořádací podíl členů družstevních záložen	69
Kapitola XV. Vznik a obsah členství v družstvu	70
1. Obecně k institutu členství	70
2. Společné členství manželů	70
3. Členové družstva	72
4. Členství a pracovní vztah	72
5. Způsoby vzniku členství	74
6. Originární vznik členství	74
7. Derivatívní vznik členství	75
8. Přejedání členství	78
9. Zvláštní způsob vzniku členství právnických osob	79
10. Členství v družstevní záložně	80
11. Seznam členů	80
12. Sporné otázky	81
Kapitola XVI. Zánik členství v družstvu	82
1. Obecně ke způsobům zániku členství	82
2. Dohoda	82
3. Výstoupení	83
4. Vyloučení	84

5. Prohlášení konkursu na majetek člena	86
6. Zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku člena	87
7. Výkon rozhodnutí	87
8. Exekuční příkaz	88
9. Zánik družstva	88
10. Smrt fyzické osoby	89
11. Zánik členství právnické osoby	89
12. Zvláštní zákonný důvod zániku členství	89

ČÁST ČTVRTÁ. Organizační záležitosti a vztahy

Kapitola XVII. Stanovy	95
1. K pojmu stanov	95
2. Rozhodování o přijetí a změnách stanov	95
3. Právní povaha stanov	96
4. Platnost a účinnost stanov	97
5. Neplatnost stanov	97
6. Veřejnost stanov	98
7. Náležitosti stanov	99
8. Obligatorní náležitosti stanov dle obchodního zákoníku	99
9. Fakultativní náležitosti stanov dle obchodního zákoníku	100
9.1. Provedení obecné právní úpravy	100
9.2. Zákonné zmocnění k vlastní úpravě	101
9.3. Otázky, které zákon blíže neupravuje	101
10. Náležitosti stanov družstevních záložen	102
Kapitola XVIII. Založení družstva	102
1. Proces konstituování družstva	102
2. Činnost před konáním ustavující schůze	103
3. Ustavující schůze	103
4. Činnost po ustavující schůzi	106
5. Jednání za založené družstvo	106
Kapitola XIX. Vznik družstva	107
1. Zápis družstva do obchodního rejstříku	107
2. Zvláštní předpisy o vzniku družstevních záložen	107
3. Zvláštní předpisy o vzniku pojišťoven v právní formě družstva	108
Kapitola XX. Orgány družstva	109
1. Koncepce orgánů družstva	109
2. Problematika domovních samospráv	110
3. Způsobilost ke členství v orgánech družstva	113
Kapitola XXI. Členská schůze	115
1. Úvod	115
2. Pravomoc a působnost členské schůze	115
3. Svolání členské schůze	117
4. Jednání a usnášení se členské schůze	120
5. Náhradní členská schůze	122

6. Dílčí členské schůze	122
7. Shromáždění delegátů	122
8. Účinnost usnesení členské schůze	124
9. Členská schůze družstevních záložen	125
10. Právní povaha usnesení členské schůze	125
Kapitola XXII. Neplatnost usnesení členské schůze	126
1. Úvod	126
2. Obecná úprava neplatnosti	127
3. Neplatnost usnesení členské schůze o vyloučení člena	131
4. Neplatnost usnesení členské schůze o rozdělení likvidačního zůstatku	132
5. Řízení před soudem	133
Kapitola XXIII. Představenstvo a kontrolní komise – společné principy	133
1. Ustanovení do funkce	133
2. Funkční období	134
3. Právní důsledky uplynutí funkčního období	135
4. Jednací řád(y)	136
5. Usnášení se orgánů družstva	137
6. Neplatnost usnesení voleného orgánu družstva	138
7. Způsobilost k výkonu funkce ve volených orgánech	138
7.1. Pobyť na území ČR	139
7.2. Nepřipustnost členství	140
7.3. Neslučitelnost členství	141
8. Povaha právního vztahu družstva a členů jeho orgánů	141
9. Odměňování a odstupné	142
10. Kvalita plnění povinností členy orgánů	143
11. Zákaz konkurence	144
12. Odpovědnost a ručení	145
13. Zvláštní ustanovení o odpovědnosti	146
14. Zánik členství v orgánech družstva	147
Kapitola XXIV. Představenstvo	149
1. Pojmové vymezení představenstva	149
2. Obchodní vedení družstva	149
3. Jednatelská působnost	150
4. Ustavující schůze představenstva	151
5. Zápis ze schůzí představenstva	152
6. Působnost představenstva	153
6.1. Administrativní povinnosti představenstva	154
6.2. Dodržování usnesení a pokynů členské schůze	154
6.3. Povinnost podat návrh na konkurs	155
7. Předseda	155
8. Zvláštní odpovědnost a ručení členů představenstva	155
9. Ředitel družstva	156
Kapitola XXV. Kontrolní komise	156
1. Pojmové vymezení kontrolní komise	156
2. Působnost kontrolní komise	157

Kapitola XXVI. Orgány malého družstva	158
1. K pojmu malého družstva	158
2. Družstvo s méně než 5 členy	159
3. Družstvo s méně než 5 členy	160
Kapitola XXVII. Zvláštní předpisy o volených orgánech a prokuristovi pojišťovny v právní formě družstva	161
1. Způsobilost ke členství	161
2. Státní dozor nad dodržením podmínek způsobilosti	163
3. Střet zájmů	164
4. Povinnost mlčenlivosti	164
Kapitola XXVIII. Hospodaření družstva	165
1. Úvodem	165
2. Vedení účetnictví	165
3. Audit	167
4. Výroční zpráva	169
5. Hospodaření družstva	169
6. Zvláštní ustanovení o hospodaření družstevních záložen	170

ČÁST PÁTÁ. Zrušení a zánik družstva

Kapitola XXIX. Zrušení a zánik družstva – obecné principy	175
1. Úvodem	175
2. Důvody zrušení	175
3. Usnesení členské schůze	175
4. Zrušení konkursu po splnění rozvrhového usnesení	176
5. Zrušení konkursu z důvodu, že majetek družstva nepostačuje k úhradě nákladů konkursu	176
6. Zamítnutí návrhu na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku družstva	176
7. Rozhodnutí soudu	177
8. Uplynutí doby	179
9. Dosažení účelu	179
10. Zvláštní důvod zrušení soudem	180
11. Rejstříkové otázky	180
12. Způsoby zrušení	180
13. Neplatnost družstva	181
Kapitola XXX. Zrušení družstva s likvidací	182
1. Úvodem	182
2. Vstup družstva do likvidace	182
3. K osobě likvidátora	183
4. Působnost likvidátora a vlastní průběh likvidace	185
5. Zvláštní pravidla likvidace	188
6. Vztah likvidátora k dalším orgánům družstva	189
7. Zastavení likvidace	189
8. Ukončení likvidace a zánik družstva	190
9. Obnovení likvidace	190
10. Zvláštní předpisy o likvidaci družstevních záložen	191
11. Zvláštní předpisy o likvidaci pojišťoven v právní formě družstva	192

Kapitola XXXI. Zrušení družstva bez likvidace – společné principy	194
Kapitola XXXII. Fúze družstva	195
1. Formy fúze	195
2. Společné principy fúze	195
3. Sporné otázky	197
4. Ochrana majitelů dluhopisů	199
5. Rejstříkové řízení	199
6. Zvláštní ustanovení o fúzi družstevních záložen a pojišťoven v právní formě družstva	200
Kapitola XXXIII. Rozdělení družstva	200
1. Formy rozdělení	200
2. Společné principy rozdělení	201
3. Ochrana věřitelů	203
4. Sporné otázky	204
5. Rejstříkové řízení	204
6. Zvláštní ustanovení o rozdělení družstevních záložen a pojišťoven v právní formě družstva	205
Kapitola XXXIV. Změna právní formy (transformace) družstva	205
1. Úvodem	205
2. Příprava změny právní formy	207
3. Návrh na změnu právní formy	208
4. Zpráva o návrhu změny právní formy	208
5. Právo na informace a schválení změny právní formy	209
6. Ochrana členů družstva	209
7. Ochrana věřitelů a majitelů dluhopisů	211
8. Rozsah ručení členů družstva po změně právní formy	211
9. Rejstříkové řízení. Neplatnost změny právní formy	212
10. Povinnost sestavit účetní závěrku	213
11. Doplatková povinnost	213
12. Zvláštní ustanovení o změně právní formy družstevních záložen a pojišťoven v právní formě družstva	213

ČÁST ŠESTÁ. Družstevní záložny

Kapitola XXXV. Koncepce družstevních záložen	217
Kapitola XXXVI. Zvláštní předpisy o orgánech družstevní záložny	217
1. Úvěrová komise družstevních záložen	217
2. Způsobilost k výkonu funkce	218
3. Povinnosti a odpovědnost členů volených orgánů	219
4. Zákaz konkurence a střet zájmů	220
5. Schvalování členů volených orgánů	222
Kapitola XXXVII. Státní dozor nad družstevními záložnami	223
1. Organizační rámec státního dozoru	223
2. Vztahy k veřejné správě	224
3. Finanční zabezpečení státního dozoru	224
4. Vymahatelnost poplatků odváděných záložnami	225

5. Personální zajištění státního dozoru	226
6. Povaha a smysl státního dozoru	226
7. Povinnosti Úřadu při výkonu státního dozoru	227
8. Procesní režim státního dozoru	227
9. Procesní úprava kontroly podle zákona č. 552/1991 Sb.	227
10. Procesní úprava rozhodování Úřadu	229
11. Výkon rozhodnutí Úřadu	230
12. Kontrolní pravomoci Úřadu vůči družstevním záložnám	230
13. Sankční pravomoci Úřadu	231
14. Odpovědnost Úřadu za škody vzniklé při výkonu státního dozoru	232
Kapitola XXXVIII. Nucená správa družstevních záložen	233
1. Právní úprava nucené správy	233
2. Povaha a účel nucené správy	233
3. Důvody pro zavedení nucené správy	234
4. Zavedení nucené správy	235
5. Účinky rozhodnutí o nařízení nucené správy	235
6. Působnost orgánů družstevní záložny za trvání nucené správy	236
7. Nucený správce družstevní záložny	236
8. Rejstříkové řízení	238
9. Odpovědnost za škody vzniklé při nucené správě	238
10. Skončení nucené správy	239
Kapitola XXXIX. Pojištění vkladů členů družstevních záložen	239
1. Obecně k režimu ochrany	239
2. Zajišťovací fond družstevních záložen	239
3. Finanční zajištění systému	239
4. Rozsah zákonného pojištění vkladů	241
5. Proces výplaty náhrad	242
6. Investiční limity Zajišťovacího fondu	243
7. Státní dozor nad Zajišťovacím fondem	243
8. Důsledky nedostatku finančních prostředků na výplatu náhrad pojištěných vkladů	243
Přehled vybrané literatury	245
1. Knižní publikace	245
2. Stati v odborných časopisech k družstevnictví	246
3. Stati v odborných časopisech k souvisejícím problémům	247
4. Různé	248
Věcný rejstřík	249